

Aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Mevr. Vivianne Heijnen

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)
Rijnstraat 8
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

kenmerk

IENW/BSK-2024/20649

Datum 23 januari 2024
Betreft Expertsessie staalslakken

Geachte mevrouw Heijnen,

Het gebruik van staalslakken door Rijkswaterstaat voor de oeververdediging, vaargeulversterking en andere toepassingen onder het oppervlaktewater in de zuidwestelijke delta stuit in toenemende mate op bezwaren van een brede groep aan stakeholders. De Provincie Zeeland ziet voortaan af van het gebruik van staalslakken en heeft het Rijk verzocht hetzelfde te doen. U heeft begrip getoond voor de zorgen die er leven binnen de gemeenschap en een werkbezoek toegezegd aan de provincie Zeeland. Voordien stelde u prijs op het beleggen van een expertsessie in de regio, vooral ook om alle partijen in staat te stellen kennis te nemen van de laatste inzichten in voorwaarden, risico's en gebruik van het materiaal. Deze sessie is door ambtenaren van RWS en DG Water en Bodem georganiseerd. Rijkswaterstaat heeft vervolgens het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving gevraagd de expertsessie staalslakken op 9 januari 2024 in het Topshuis voor te zetten. Als onafhankelijk voorzitter heb ik graag gehoor gegeven aan dit verzoek. De getoonde presentaties en een beknopte samenvatting van de sessie zijn aan de deelnemers toegestuurd. Ik wilde langs deze weg graag nog enkele punten belichten die mij zijn opgevallen tijdens deze sessie.

In de eerste plaats viel mij op hoe groot de betrokkenheid was van de deelnemers bij hun leefgebied en hoezeer ook zij bereid waren naar elkaar en de diverse deskundigen te luisteren. Ik ervoer een hele constructieve sfeer, maar ook een zekere vastbeslotenheid om de kwaliteit van de toch al onder druk staande leefomgeving niet verder te laten aantasten. In dat streven heeft de natuur- en milieubeweging belangrijke bondgenoten getroffen in economisch vitale sectoren als de schaal- en schelpdierenvisserij.

De aanwezigen waren zich goed bewust van de spanning die uitgaat van een tweetal kabinetsdoelen: het streven naar een circulaire economie enerzijds (waarbij staalslakken eerder worden gezien als bouw- dan als afvalstof) en het verbeteren van de staat van instandhouding van belangrijke natuurgebieden, waaronder Natura-2000 gebied. Met name dit laatste punt woog zwaar bij de deelnemers aan het overleg. Keer op keer werd gehamerd op het belang van een kantelpunt in het beleid om niet langer de randen van de milieugebruiksruimte op te zoeken, maar bij aanvang een geïntegreerd voornemen te laten spreken om de natuurkwaliteit van het gebied te verbeteren. Die oproep klonk voor de Oosterschelde, als belangrijke bron van hoogwaardige voedselproductie én als

Datum

23 januari 2024

kwetsbare locatie van Nederlandse topnatuur, zo mogelijk nog duidelijker dan voor de Westerschelde.

De deelnemers aan de bijeenkomst realiseren zich dat vooralsnog uit de diverse wetenschappelijke studies zou blijken dat het risico voor het gebruik van gecertificeerde staalslakken niet afwijkt van de daartoe overeengekomen juridisch vastgelegde normen. Toch wisten de uitkomsten van deze studies de stakeholders maar matig te overtuigen, naar mijn indruk vooral omdat de langetermijneffecten maar beperkt en op voldoende schaal zijn onderzocht. Herhaaldelijk werd in de discussie geschermd met het zogenaamde voorzorgsbeginsel, waar de stakeholders duidelijk iets anders onder verstonden dan handhaving van het huidige risicomitigatiebeleid. Ook de cumulatie van mogelijke effecten afkomstig van verschillende drukfactoren, waaronder staalslakken, baarde de aanwezigen zorgen.

Nu voert het RIVM momenteel in opdracht van het Ministerie van IenW een evaluatie van het normenkader voor hergebruik van bouwstoffen uit. Ik kreeg de indruk dat de aanwezige stakeholders wel vertrouwen hadden in opzet en aanpak van deze evaluatie. Dat is winst. Toch zal het tot 2026 duren voordat er eensluidende conclusies uit deze nadere studie zijn te verwachten.

Tot slot wil ik mijn grote waardering uitspreken voor de professionele organisatie van de bijeenkomst door de medewerkers van uw departement. De kwaliteit van de voorbereiding door RWS en DGWB heeft enorm bijgedragen aan het welslagen van de dag. U heeft daarmee geïnvesteerd in een goede verstandhouding met de stakeholders in de delta. Die investering lijkt zich uit te betalen in een groeiend vertrouwen over en weer. De expertsessie van 9 januari heeft daar zichtbaar aan bijgedragen en uw voorgenomen bezoek aan de regio komend voorjaar zal beslist nog meer goed doen.

Ik adviseer u om het warme contact met de belanghebbende partijen goed te onderhouden en hen te blijven betrekken bij nieuwe (beleids)afwegingen. Bij het continueren van een respectvolle dialoog met alle betrokken zie ik voldoende kansen om het borgen van de waterveiligheid in het gebied niet ten koste te laten gaan van de ecologische kwaliteit. Aan de andere kant vrees ik dat het thans ongewijzigd doorzetten van de huidige praktijk van toepassing van staalslakken in het gebied (op grond van de nu eenmaal vastgestelde wettelijke toelaatbaarheid) tot nog meer weerstand zal leiden bij een grote groep aan stakeholders in de Provincie.

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

Datum

23 januari 2024

Mocht u een nadere mondelinge toelichting van mij op prijs stellen dan ben ik daartoe als vanzelfsprekend gaarne bereid.

Hoogachtend,

Johan van de Gronden

Voorzitter Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving

